

Leve det kjempende tsjekkoslovakiske folket

Taler

Georg Vaagen

Dato

21 august 1977

Sted

Demonstrasjon mot Sovjets
okkupasjon av Tsjekkoslovakia,
Oslo

1 Kamerater!

Vår demonstrasjon i dag er et mektig uttrykk for den solidariteten og den medkjensla som alle progressive og revolusjonære i vårt land har til det
5 undertrykte tsjekkoslovakiske folket.

For ni år siden i dag ble Tsjekkoslovakia okkupert av veldige militære styrker fra Sovjetunionen og andre land i Warszawa-pakten. Det skjedde ved et lynangrep over natten. Innbyggerne våknet opp i et hårtatt land.

10

De politiske lederne i Tsjekkoslovakia ble arrestert og ført til Moskva som fanger. Sovjetunionens hær og hemmelige politi tok over kontrollen i Tsjekkoslovakia. Blodig undertrykking, terror og angiveri ble den nye
hverdagen.

15

I denne fryktelige tid for Tsjekkoslovakias folk, flammet plutselig et lys opp i mørket: Jan Palach.

20

I protest mot okkupasjonen av hans fedreland, tok den unge Jan Palach sitt eget liv ved å helle bensin over seg og tenne på. Som en levende fakkel sto Jan Palach ved foten av Rytterstatuen utenfor Nasjonalmuseet i sentrum av Praha. Hans handling og hans person kom til å bli et hellig symbol på det tsjekkoslovakiske folkets lidelser og offervilje. Aldri glømmer jeg det synet jeg møtte i Praha
juledagene i 1968. Jeg var kommet til byen på gjennomreise. Tusener på tusener
25 av Prahas innbyggere oppholdt seg uavbrutt på plassen ved Rytterstatuen for å minnes Jan Palach. Brennende lys og blomster dekket bedet omkring statuen. Stemningen var ubeskrivelig.

30 I dag er det dødt og stille ved åstedet for Jan Palachs martyrdød. Blomsterbedet er fjernet, et lag med asfalt er kommet i stedet. Jan Palachs grav er slettet, hans jordiske levninger er flyttet til et ukjent sted. Få eller ingen spør hvor, terroren legger et isnende grep over folket.

35 To tunge bærer hviler i dag på det tsjekkosllovakiske folkets skuldrer: Den russiske okkupasjonsmakt og forræderregimet til Husak. Begge er like forhatt, begge er like ulovlige i sin tilstedeværelse. Det tsjekkosllovakiske folket lider, slik opposisjonsskriftet Charta 77 bærer bud om.

40 Vi spør oss sjøl: Hvordan kunne Sovjetunionen - den første sosialistiske stat i verden - begå en slik handling mot det fredelige tsjekkosllovakiske folket? Hvordan kunne det bli mulig?

Svaret finner vi ved å se på utviklingen av sovjetstaten fra 1950-årene av.

45

I årene etter Stalins død fant det sted en enorm maktforskyvning i sovjetstaten. Et veldig byråkrati av partiledere, militære, industriledere og den teknisk-vitenskapelige intelligensiaen dannet etterhvert et øverste økonomisk og sosialt lag i samfunnet.

50

Dette øverste laget ble den sosiale og politiske basis for Krustsjov og hans medsamsvorne. SUKP brøt med marxismen-leninismens revolusjonære linje og slo inn på en borgerlig, revisjonistisk politikk. SUKP - bolsjevikenes gamle parti, skapt av Lenin - degenererte til et maktorgan for den nye
55 herskerklassen. Arbeiderklassen ble underkuet og i praksis fratatt alle demokratiske rettigheter. Sovjetunionen hadde opphørt å være en sosialistisk stat. En borgerlig kontrarevolusjon var gjennomført.

På det utenrikspolitiske området innledet Sovjetunionen nå et nært samarbeide
60 med den amerikanske imperialismen. Berust av tanken på å dele verdensherredømmet med USA-imperialismen innledet de nye sovjetlederne den sosialimperialistiske politikken vi kjenner så vel til i dag.

Vi skal merke oss i dag, at Sovjetunionens okkupasjon av Tsjekkoslovakia ble
65 gjennomført med stilltiende godkjenning av den amerikanske regjering. Sovjetunionen forhørte seg på forhånd om hvordan den amerikanske regjering ville forholde seg i tilfelle en sovjetisk innmarsj i Tsjekkoslovakia. Det ble spurt

om USA fremdeles holdt fast ved Jalta-avtalen. Da USA bekreftet dette, ble den
70 amerikanske regjering varslet om den forestående innmarsjen. Ambassadør
Dobrynin møtte personlig opp i det amerikanske utenriksdepartementet flere
timer før innmarsjen og meddelte de amerikanske lederne om hva som nå skulle
skje!

75 Slik framstår okkupasjonen av Tsjekkoslovakia som resultatet av et samarbeid
mellom de to supermaktene.

USA og Sovjet - de to supermaktene - er verdens folks fiende nummer en. De to
supermaktene rivaliserer om verdensherredømmet, samtidig som de
80 samarbeider og intrigerer mot hverandre. De leder hver sin krigsblokk - NATO
og Warszawa-pakten. Deres veldige fangarmer omslutter hele jorda, overalt
truer de folkenes frihet og uavhengighet, overalt søker de å fremme sine egne
interesser. Supermaktene taler gjerne om fred og nedrusting, men gjennomfører
en opprusting i et vanvittig omfang og tempo. Deres opprusting og aggressive
85 politikk har skapt en atmosfære av frykt og reaksjon.

Den mest aggressive og krigslystne av de to supermaktene, er det
sosialimperialistiske Sovjet. Dets holdning i Barentshavet og på Svalbard er en
direkte trussel mot vårt lands interesser. Vi skal møte sosialimperialismens
90 utfordring med fasthet og ro og ikke vike en tomme for dets press.

Når vi forholder oss slik og ikke et øyeblikk frykter motstanderen i nord, yter vi
samtidig også den beste hjelp og støtte til det undertrykte tsjekkoslaviske
folket, det polske folket og alle andre folk som er undertrykte av imperialistene.

95 For bare når folkene overalt og i verdensmålestokk stiller opp til kamp mot
imperialismen og fører denne kampen over til en seierrik sosialistisk revolusjon,
vil folkenes frihet og uavhengighet være sikret.

100 Kamerater!

På ni-årsdagen for den sovjetrussiske okkupasjonen av Tsjekkoslovakia, lover vi
høyt og hellig å støtte Tsjekkoslovakias folk i dets kamp for frihet og
uavhengighet. Den tsjekkoslaviske arbeiderklassen har en heroisk og ærerik
105 historie å vise til. I den tid som kommer skal den tsjekkoslaviske
arbeiderklassen igjen forene seg med verdens anti-imperialistiske krefter!

Sovjet ut av Tsjekkoslovakia - Leve det tsjekkoslovakiske folket!

110

URI

115 <https://www.virksommeord.no/tale/leve-det-kjempende-tsjekkoslovakiske-folket>

120

125

130

135

140

145